

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 233g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 8 alin. (2) din
Legea privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 9 iunie 2023
(*accesul la informații de interes public*)

CHIȘINĂU

29 mai 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Tatiana Brumă, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 22 noiembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 mai 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 9 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public, ridicată de dl Vitalie Sprinceană, administrator al Asociației Obștești Centrul pentru politici, inițiative și cercetări „Platforma”, parte în dosarul nr. 3-3264/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dl judecător Marcel Grandabur, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. La 29 martie 2024, Guvernul a publicat un comunicat referitor la elaborarea unui nou acord cu Guvernul Statelor Unite ale Americii, potrivit căruia terenul fostului Stadion Republican ar urma să fie vândut pentru construirea unui nou sediu al Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova. Comunicatul preciza că acordul urma să fie avizat de ministere și de Comisia parlamentară pentru politică externă până la 10 aprilie 2024 și oferea informații despre scopul, prețul, condițiile tranzacției și conținutul acordului.

5. La 14 mai 2024, autorul a depus o cerere la Guvern prin care a solicitat transmiterea proiectului de acord menționat în comunicatul din 29 martie 2024, precum și a avizelor emise de autorități. Totodată, acesta a solicitat ca documentația aferentă procesului decizional să fie publicată pe pagina web a Guvernului.

6. Cancelaria de Stat a emis un răspuns prin care a refuzat accesul la informațiile de interes public, invocând articolele 8 alineatele (1) lit. b) și (2), 9 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, 30 din Legea privind tratatele internaționale și punctul 32 din Regulamentul privind mecanismul de

încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17 iulie 2015.

7. La 21 iunie 2024, dl Vitalie Sprînceană, administrator al Asociației Obștești Centrul pentru politici, inițiativă și cercetări „Platforma”, a chemat în judecată Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și a cerut obligarea pârâtei să elibereze informațiile solicitate și să le publice pe pagina web a Guvernului și/sau a Cancelariei de Stat.

8. Ulterior, în cadrul examinării cauzei, dl Vitalie Sprînceană a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 8 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public.

9. Printr-o încheiere din 19 noiembrie 2024, Judecătoria Chișinău a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 34

Dreptul la informație

„(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

(3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

[...]”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

11. Prevederile relevante ale Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 9 iunie 2023 sunt următoarele:

Articolul 8 Informațiile cu accesibilitate limitată

„(1) Accesul la informațiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității prevăzut la art. 9 dacă dezvăluirea informației va prejudicia:

- a) siguranța publică;
- b) relațiile internaționale;
- c) prevenirea sau descoperirea infracțiunilor ori contravențiilor;
- d) efectuarea urmăririi penale;
- e) desfășurarea procedurii administrative sau judiciare;
- f) protecția datelor cu caracter personal;
- g) drepturile de proprietate intelectuală;
- h) secretul comercial.

(2) Accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este **prevăzută expres de lege**, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical. [...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției susține că norma contestată reprezintă o ingerință în exercițiul dreptului la informație și contravine mai multor articole din Constituție: 1 alin. (3), 4 alin. (2), 23, 34 alineatele (1) și (2), 39 și 54 alin. (2).

13. Potrivit autorului sesizării, prin efectul acestei norme, mecanismul legal de protejare a accesului la informațiile de interes public devine inefficient. În opinia sa, aceasta îi acordă legislatorului competența generală de a secretiza informațiile și le permite autorităților publice să excludă orice categorie de informații din domeniul public, prin instituirea unei reglementări legale care să stabilească o excepție de la dreptul la informație. Autorul subliniază că impunerea unor restricții de ordin general asupra accesului la informații reprezintă o ingerință nejustificată în exercițiul acestui drept.

14. Autorul susține că norma contestată ar avea un caracter general, lăsând la latitudinea legislatorului secretizarea unor categorii de informații, și este contrară principiilor oferirii informațiilor de interes public și guvernării deschise.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate. În această cauză, obiectul controlului îl reprezintă unele prevederi din Legea privind accesul la informații publice. Verificarea constituționalității acestui tip de acte normative ține de competența *ratione materiae* a Curții.

17. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, fiind ridicată de reprezentantul unei părți la proces.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea unui refuz al unei instituții publice de a oferi informații de interes public. Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Obiectul excepției îl constituie articolul 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 9 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public. Nu există hotărâri anterioare în care Curtea să se fi pronunțat cu privire la constituționalitatea prevederilor contestate.

20. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 193 din 21 decembrie 2023, § 16).

21. Autorul sesizării și-a bazat excepția de neconstituționalitate pe articolele 1 alin. (3) (*statul de drept*), 4 alin. (2) (*prioritatea tratatelor internaționale*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 34 alineatele (1) și (2) (*dreptul la informație*), 39 (*dreptul la administrare*) și 54 alin. (2) (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

22. Curtea a subliniat că articolele 1, 4, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturi substanțiale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței Curtea poate aplica prevederile acestor articole (a se vedea DCC nr. 54 din 13 aprilie 2021, § 26; DCC nr. 161 din 29 noiembrie 2022, § 12).

23. Curtea constată că articolul 8 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public prevede că accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical. Deși norma contestată a fost indicată în refuzul autorității de a oferi informații, Curtea constată că aceasta reprezintă o normă de trimitere la alte prevederi legale, neavând o existență de sine stătătoare. În această cauză, norma de trimitere nu a limitat, *per se*, accesul la informație al autorului excepției, ci i-a permis autorității publice să facă trimitere la o altă normă, *i.e.*, la punctul 32 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, așa cum se poate deduce din dosarul cauzei (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 21 din 6 decembrie 2022, § 29). Mai mult, Curtea observă că alin. (1) al articolului 8 impune aplicarea standardului proporționalității la limitarea accesului la informațiile de interes public. Sub acest aspect, norma contestată nu afectează articolul 34 din Constituție. Îi revine instanței de judecată în fața căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate să verifice, la modul concret, având în vedere circumstanțele cauzei, dacă standardul proporționalității a fost respectat de către instituția publică acționată în judecată.

24. Cu privire la incidența articolului 39 din Constituție, Curtea reține că autorul sesizării nu a argumentat în ce mod dispozițiile contestate contravin Constituției. Simpla trimitere la această prevedere constituțională nu poate fi considerată o critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea

fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională i-ar substitui pe autori la invocarea argumentelor de neconstituționalitate și ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 71 din 18 iunie 2024 § 19).

25. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 8 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 9 iunie 2023, ridicată de dl administrator Vitalie Sprînceană, în interesele Asociației Obștești Centrul pentru politici, inițiativă și cercetări „Platforma”, parte în dosarul nr. 3-3264/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 29 mai 2025

DCC nr. 55

Dosarul nr. 233g/2024